

וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות ולא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה. [ולרבי אליעזר, אעפ"י שייבטלו, עתה שהם נצרכים — הריהם תכשיטים. וללשון אחרת, לרבי אליעזר אין כלי מלחמה בטלים לימות המשיח, וכדברי שמואל: אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד גליות בלבד].

ב. לא תצא אשה בכליאר (= תכשיט שהיא סוגרת בו מפתחי חלוקה. ועתה היא טוענתו עליה ללא סגירת חלוקה. פוסקים. ויש מפרשים: מין עיגול המקיף את הראש. ער"ף, רע"ב) ולא בכובלת (= קשר שיש בו בושם), ולא בצלוחית של פלייטון. ואם יצאה — חייבת טטאת — דברי רבי מאיר. וחכמים פוטרים בכובלת ובצלוחית של פלייטון. ורבי אליעזר מתיר בכובלת לכתחילה, כי סתם אשה אין יוצאת בה, אלא זו שיש לה ריה רע, ואותה אשה אין דרכה להראותו, שגנות היא לה. כובלת וצלוחית של פלייטון שאין בהם בושם, אעפ"י שקלטו ריה — היוצאת בהם חייבת.

ג. לבוש שק, דרך הרועים ללבשו ואין דרך לשאר בני אדם. ואף על פי כן אין איסור משום 'הוצאה' לצאת בו בשבת, הואיל והוא מלבוש לאנשים מסוימים. [ואולם תכשיט המיוחד לנשים בלבד ולא לאנשים, לדעת עולא הוא נחשב משאוי לאנשים, וחייבים עליו אם אך הוצאתו נעשית כדרך ולא 'כלאחר יד'. וכן להפך, תכשיט המיוחד לאנשים בלבד, נידון אצל הנשים כמשאוי — שהנשים עם בפני עצמן הן]. יציאה בטבעת לאיש ולאשה; יציאה במחט — נתבאר לעיל נט-ס. יציאה בתפלין — לעיל סא.

דף סג

פו. מהם 'בירית' ו'כבלים', מה דינם לענין קבלת טומאה ויציאה בהם בשבת?

בירית — כמין אצודה (= צמיד) להידוק בתי שוקים (גרבים). הבירית טהורה, לפי שאינה עשויה לנוי וגם אינה נחשבת כלי המשמש לאדם אלא כלי המשמש כלי. ויוצאת בה האשה בשבת, לפי שאין חשש שמא תשלוף אותה, (או משום שעל ידי כך ייגלה השוק (רש"י), או מפני שאינו דבר חשוב להראותו. תוס'). הסיקו [דלא כרבין], שאין חילוק בין בירית הנתונה על רגל אחת או על שתי הרגלים. הכבלים — פרושו למסקנא, הם שתי ביריות המחוברות בשלשלת (זהב. רש"י). הכבלים מקבלים טומאה, (כי השלשלת משמשת לאדם, שנועדה להצרת הצעדים. עפ"י רש"י. ומהתוס' מבואר שכבלים מיטמאים משום תכשיט, מפני שהם עשויים לנוי שלא כבירית). ואסור לצאת בהם בשבת, שמא תשלוף ותראה לחברתה. (לפרש"י, שמא תשלוף השלשלת העשויה מזהב. לפהתוס', את הכבלים — שהם נאים וחשובים. ועוד, שמא תישמט השלשלת ותיפול, ותלך עמה ד' אמות ברשות הרבים. פסקי ריא"ז).

דפים סג — סד

פז. האם הדברים דלהלן מקבלים טומאה משרץ או ממת? א. אריג / תכשיט כל דהו.

ב. קליעה העשויה משער העזים.

ג. קילקלי וחבק.

ד. חבלים ומשיחות.

ה. דבר העשוי מזנב סוס ומזנב פרה.

א. אריג כל שהוא מקבל טומאה. (או בגד).

'כלשהו' — לאו דוקא, אלא כלומר שיעור קטן, שיש בו שימוש מה. ודוקא כשעשאו מתחילה כך, אבל אריג הבא מבגד גדול, אינו מקבל טומאה בפחות מג' על ג' אצבעות. עפ"י תוס'. וע"ע לעיל כו. אך אם עשאו לתשמיש מסוים — טמא. ואם רק חשב עליו לתשמיש, ולא עשאו עדיין כלי — מחלוקת הראשונים היא (עפ"י חז"א כלים ה, ב; כה, ד, ל, כה. וע' רמב"ן). וכן תכשיט כלשהו מקבל טומאה (מצ"ן, שהיה טס של זהב ברוחב שתי אצבעות). וכן דבר קטן שחציו אריג וחציו תכשיט — מקבל טומאה. (כל כלי מעשה). אריג שהוא תכשיט — מטמא בכל שחו (עפ"י ראשונים).

בתוס' משמע שאריג כל שהוא מטמא רק אם הוא ראוי להניח בו דבר, (דומיא דשק, שמתלטל מלא וריקן). ויש אומרים שאין צריך, וכן לענין תכשיטים. ע' חזון איש כלים ל, כו.

ב. קליעה / מטוה, העשוי מנוצה (= צמר) של עזים, אף על פי שאינו אריג ממש — מקבל טומאה, שכן עני קולע שלש נימים ותולה בצואר בתו.

ג. קילקלי וחבק (= מיני קליעות העשויים מן העזים, כגון אלו המשמשים לחמור ולסוס) מקבלים טומאה. (וכל מעשה עזים. וטומאת שרץ נלמדת בגזרה שווה מטומאת מת).

ד. חבלים ומשיחות אינם מקבלים טומאה במגע שרץ או מת. (שק — מה שק טווי ואריג אף כל טווי ואריג).

א. דוקא בחבלים הקלועים מן הנוצה כמו שנתלשה, אבל העשויים בטוייה ושזירה — הרי הם כאריג, כמוזכר לעיל, ומיטמאין כאשר הם מיוחדים לתשמיש מיוחד, שכנגדו באריג טמא. עפ"י רש"י. ואולם צריך שיהוו גם כבית קיבול, כגון על ידי קיפול (עפ"י תוס' חז"א כלים ל, כז).

ב. גם חבלים העשויים מצמר או פשתן, אינם מקבלים טומאה [להוציא טומאת נגיעים] (רמב"ם כלים א, יב).

ה. דבר העשוי מזנב סוס ופרה — מקבל טומאה, כדבר הבא מן העזים. (או שק. והושוו טומאת שרץ עם טומאת מת, כנזכר).

דפים סד — סה

פח. א. במה אשה יוצאה לרשות הרבים בשבת?

ב. דברים שאסרו חכמים לצאת בהם בשבת לרשות הרבים — האם התירו לצאת בהם בחצר?